ÖSSZEFOGLALÓK / ABSTRACTS

(In English: from page **138**)

ROVAT: **TANULMÁNYOK** (peer reviewed)

16–44 » ARATÓ FERENC – BALOGH ZOLTÁN ÁBEL:

Tanári bántalmazásformák előfordulási gyakorisága első éves tanárszakos hallgatók közoktatási előéletében

https://doi.org/10.71157/upsz.2026.09-10.02

Bevezetés – A tanári bántalmazás jelensége mindmáig kevesebb tudományos figyelmet kapott, mint a kortárs bántalmazás, különösen a hazai kontextusban.

Cél – A jelen kutatás célja a tanári bántalmazás különböző formái retrospektíven jelzett prevalenciájának feltárása magyar felsőoktatási hallgatók körében, az iskolai életút három szakaszára – alsó tagozatra, felső tagozatra és középiskolára – vonatkozó önbeszámolók alapján.

Módszer – A vizsgálat a Pécsi Tudományegyetem tanárszakos, nappali tagozatos elsőéves hallgatóinak teljes évfolyamára terjedt ki. Az adatgyűjtés a Teacher Violence Scale magyarra fordított változatával történt. A kutatás önkéntes, anonim és online formában valósul meg.

Eredmények – Az eredmények alapján a tanári bántalmazás különböző formái jelentős arányban jelentek meg a vizsgált mintában. A fizikai bántalmazás retrospektíven jelzett prevalenciája az alsótagozatos időszakban volt a legmagasabb, majd a későbbi iskolafokokon alacsonyabb előfordulási arányt mutatott. A legmagasabb prevalenciát a Hibáztatás és megalázás faktor mutatta, mely mindhárom iskolafokon a legmagasabb átlaggal rendelkezett. Az adatok alapján a legtöbb bántalmazási forma iskolafokokon átívelően, illetve több bántalmazási területen egyidejűleg fordult elő. A hallgatók jelentős része nemcsak áldozatként, hanem szemtanúként is találkozott tanári bántalmazással közoktatásban eltöltött idejük során.

Összegzés – A jelen feltáró vizsgálat egy speciális hallgatói minta retrospektív beszámolói alapján járul hozzá a tanári bántalmazás magyarországi előfordulásáról és formáiról rendelkezésre álló ismeretek bővítéséhez.A kutatás egy hosszabb távú vizsgálatsorozat első mérföldkövét jelenti, amely a következő években további retrospektív adatfelvételekkel kívánja árnyalni a jelenségről alkotott képet.

Kulcsszavak: *tanári bántalmazás; iskolai erőszak; feltáró kutatás*

45–58 » BENEDEK SAROLTA:

A befogadás megvalósulási szakadéka az autista tanulók többségi nevelésében: pedagógusi észlelések, értelmezési bizonytalanságok és támogatási szükségletek

https://doi.org/10.71157/upsz.2026.09-10.03

Az autista tanulók többségi nevelése nem csupán szervezési vagy módszertani kérdés, hanem a pedagógusok attitűdjeivel, felkészültségérzetével és a rendelkezésre álló szakmai támogatással is szorosan összefügg. A tanulmány azt vizsgálja, hogy egy középiskolai intézményi kontextusban a pedagógusok milyen észlelésekkel, bizonytalanságokkal és támogatási igényekkel közelítenek az autista tanulók együttneveléséhez. Az elemzés elméleti keretét a befogadó oktatás megközelítései, az autizmus neurodiverzitásként való értelmezése, valamint a kölcsönös megértés nehézségeire és az értelmezési keretek korlátaira irányuló megközelítések adják.

A feltáró jellegű, kérdőíves empirikus kutatás saját szerkesztésű kérdőívre épült, amelyet 25 pedagógus töltött ki. Az eredmények azt mutatják, hogy a pedagógusok alapvetően nyitottak az autista tanulók befogadására, ugyanakkor jelentős bizonytalanságot élnek meg az együttnevelési helyzetek értelmezésében és kezelésében. A válaszok alapján a támogatási igények elsősorban strukturális feltételekhez és intézményen belüli szakmai háttértámogatáshoz kapcsolódnak.

A tanulmány arra hívja fel a figyelmet, hogy a befogadó pedagógiai gyakorlat fenntarthatósága a pedagógusok pszichés biztonságával, az értelmezési keretek bővítésével és a reflexív intézményi működéssel is szoros összefüggésben áll.

Kulcsszavak: *autizmus; inklúzió; kettős empátia; hermeneutikai igazságtalanság; autizmusspecifikus módszertan*

59–77 » SZILI KATALIN – GERESICS KRISZTINA:

A gyermekjóga adaptív pedagógiai kerete az óvodai önszabályozás támogatásában: értelmező narratív áttekintés és pedagógiai szintézis

https://doi.org/10.71157/upsz.2026.09-10.04

Az óvodáskori önszabályozás a figyelmi, érzelmi és viselkedéses folyamatok összehangolását foglalja magában, fejlődését pedig a társas és pedagógiai környezet is alakítja. Az értelmező narratív szakirodalmi áttekintés azt vizsgálja, milyen feltételek mellett járulhat hozzá az adaptívan szervezett gyermekjóga az önszabályozás támogatásához heterogén óvodai csoportokban. A strukturált szakirodalmi keresés

során hét összehasonlító gyermekjóga-vizsgálatot azonosítottunk, amelyeket releváns áttekintésekkel és pedagógiai háttérforrásokkal együtt elemeztünk. A közvetlen vizsgálatok a figyelem, a viselkedéses önszabályozás és az önkontroll egyes mutatóiban kedvező változásokat jeleztek, más kimenetek azonban vegyes vagy statisztikailag nem igazolható eredményeket mutattak. A kontrollált kutatások metaanalízise kismértékű kedvező összhatást jelzett a végrehajtó működésekben. A kutatások módszertani heterogenitása és a programok összetettsége korlátozza az oksági következtetéseket. A szintézis alapján kialakított háromszintű pedagógiai keret elkülöníti az általános szervezési feltételeket, a gyermekjóga tartalmi konfigurációját és az adaptív megvalósítás szempontjait. A keret egyik lehetséges alkalmazását ötszakaszos foglalkozásmodell szemlélteti. A gyermekjóga pedagógiai értéke a tartalmi elemek összehangolásától, a megvalósítás minőségétől és a gyermekek eltérő szükségleteire érzékeny vezetéstől függ.

Kulcsszavak: *gyermekjóga; önszabályozás; óvodai nevelés; adaptív megvalósítás; inkluzív részvétel*

78–96 » DEÁK-LUKÁCS KAROLINA:

A nyelvi sokszínűség témakörének megjelenése a nyelvtanórákon

https://doi.org/10.71157/upsz.2026.09-10.05

A tanulmány elsődleges célja, hogy átfogó képet alkosson a magyar nyelv és irodalom szakos pedagógusok attitűdjeiről, módszertani gyakorlatáról és különböző nehézségeiről a nyelvi sokszínűség – különösen a nyelvjárási nyelvhasználat – tanítása kapcsán. A kutatás azt vizsgálja, mennyiben találkoznak a tudományos diskurzus ajánlásai a mindennapi tantermi valósággal, feltárva a tantervi reprezentációt, a pedagógusok és diákok nyelvi diverzitással kapcsolatos attitűdjeit, valamint a témakör feldolgozását gátló strukturális akadályokat.

Az empirikus vizsgálat 2025 decembere és 2026 márciusa között zajlott egy országos online kérdőív segítségével, amelyet 738 magyar nyelv és irodalom szakos pedagógus töltött ki. Az eredmények igazolják a hipotéziseket: a pedagógusok többsége (68,6%) szerint a téma alulreprezentált, és igény mutatkozik annak hangsúlyosabb megjelenítésére. A kutatás rávilágított, hogy a pedagógusok tapasztalatai alapján a diákok körében a nyelvjárási beszéd továbbra is stigmatizált, a válaszadók 62,3%-a szerint a tanulók számára a dialektusok legtöbbször viccesek.

A kutatás eredményei szerint a nyelvi sokszínűség elmélyült feldolgozásának legfőbb akadálya a rendszerszintű időhiány (n = 648), a megfelelő segédanyagok hiánya (n = 218), valamint a vizsgarendszerekben (érettségi, felvételi vizsgák) való háttérbe szorulás. Bár a pedagógusok 94,8%-a alapvetőnek tartja a nyelvi sokszínűség szerepét a nyelvi tolerancia kialakításában, szaktárgyi felkészültségüket csak közepesnek ítélik. Ugyanakkor a kutatás pozitív eredménye, hogy a tanárok 80,2%-a nyitott a tudásbővítésre, elsősorban gyakorlatias, online formátumú segédanyagok és kurzusok igénybevételével.

Kulcsszavak: *nyelvi diverzitás; anyanyelv-pedagógia; dialektológia; szakmódszertan; nyelvi attitűdök; pedagógiai gyakorlat*

ROVAT: LÁTÓSZÖG

5–15 » KERÉNYI MARI:

Egy tanítónő története

https://doi.org/10.71157/upsz.2026.09-10.01

Egy tanítónő vall a közoktatás sűrűjében folytatott több évtizedes küzdelméről. Hogyan talált rá hivatására, és hogyan veszítette el a hitét a szorongató szabályozók között. Milyen változásokat él meg az elmúlt hónapok eredményeképpen.

Kulcsszavak: *pályaív; pedagógusterhek; ars poetica; kiégés és remény*

ROVAT: MŰHELY

97–106 » HERÉDI REBEKA:

Történet születik I. - A kreatív írás és a történetalkotás irodalompedagógiai lehetőségei

https://doi.org/10.71157/upsz.2026.09-10.06

A tanulmány arra mutat rá, hogy a történetalkotás és a kreatív írás az irodalomtanítás olyan módszertani lehetőségeit takarják, amik túlmutatnak a hagyományos szövegalkotás keretein. A narratívákra épülő gondolkodás az ember egyik alapvető jelentésalkotó mechaniz-musa, ezért a történetek nem csupán irodalmi objektumként, hanem az ön- és a világértelmezés eszközeként is tekinthetők. A tanulmány amellett érvel, hogy a kreatív írás és a történetalkotás lehetőséget teremt a tanulók számára arra, hogy aktív alkotóként kapcsolódjanak az irodalmi tanulás folyamatához.

A mese mint műfaj különösen alkalmas erre a célra, mivel egyszerre kínál stabil narratív kereteket és széles teret a képzelet számára. A mesei funkciók – a hiány, a próbatétel, a segítők és ellenfelek szerepe, valamint a rend helyreállítása – olyan szerkezeti mintázatokat biztosítanak, amelyek támogatják a történetalkotás folyamatát, miközben ösztönzik a kreatív gondolkodást és az önkifejezést. A közösen létrehozott történetek nemcsak a narratív kompetenciák fejlődését segítik, hanem a társas együttműködést, a közös problémamegoldást és a reflektív gondolkodást is. A mesealkotás így olyan komplex pedagógiai térként értelmezhető, amely összekapcsolja az irodalmi befogadást, az alkotói tevékenységet és a személyes jelentésalkotást, miközben előkészíti a drámapedagógiai feldolgozás lehetőségét is.

A tanulmány egy kétrészes tanulmánysorozat első darabja, amely a kreatív írás és a drámapedagógia irodalompedagógiai alkalmazásának lehetőségeit vizsgálja a történetalkotás perspektívájából. Jelen írás elsősorban a kreatív írás és a mesealkotás elméleti hátterére, valamint a mese narratív struktúráinak történetépítő szerepére fókuszál, míg a sorozat

második része a drámapedagógiai megközelítést és a bemutatott foglalkozás gyakorlati megvalósítását tárgyalja.

Kulcsszavak: *történet; kreatív írás; varázsmese; irodalompedagógia*

ROVAT: **ÉTELMEZÉSEK, VITÁK**

Hozzászólás Németh Gábor A transzcendencia hiánya vagy átalakulása?... *című írásához és az azt követő reflexiókhoz*

107–111 » SZONTAGH PÁL IVÁN:

Az értéksemleges oktatástól az értékszupportív nevelésig

https://doi.org/10.71157/upsz.2026.09-10.07

Az írás *Németh Gábor: A transzcendencia hiánya vagy átalakulása?* című írása kapcsán elmélkedik az „ateista transzcendencia" jelenségéről, a világnézeti semlegesség paradoxonáról és az értékszupportív nevelés szükségességéről.

Kulcsszavak: *világnézetileg elkötelezett nevelés; értékpreferencia; transzcendencia a nevelésben*

ROVAT: **KÖZELÍTÉSEK**

112–126 » BATANCS ENIKŐ:

Önrendelkezés az óvodában – Tapasztalatfelmérés az alvás és étkezés gyakorlatáról

https://doi.org/10.71157/upsz.2026.09-10.08

A tanulmány azt vizsgálja, mennyire érvényesül a gyermekek testi önrendelkezési joga a magyar óvodák mindennapjaiban, különös tekintettel az alvás és az étkezés területére. 2026 februárja és márciusa közötti online tapasztalatfelmérés 1325 válaszadó közreműködésével (közel fele-fele arányban szülők és óvodai szakemberek) bevonásával. Az eredmények szerint a kötelező fekvés a magyar óvodák 98,8%-ában jelen van, és a válaszadók 75,3%-a szerint a teljes pihenőidőt fekvéssel kell tölteni, függetlenül attól, hogy a gyermek álmos-e. Az étkezés terén a kósoltatási elvárás széleskörűen jellemző, és a válaszadók közel 42%-a szerint nincs alternatíva, ha a gyermek nem akar enni. A felmérés emellett rámutat arra a jelentős szakadékra, amely a pedagógusok és a szülők tapasztalatai között fennáll, különösen a szorongás és az ellenállás megítélésében. A tanulmány nem az egyes pedagógusokat hibáztatja, hanem rendszerszintű mintákat azonosít, és a szemléletváltás szükségességét hangsúlyozza: intézményvezetői, szakmai és képzési szinten egyaránt. A jó gyakorlatok bemutatása azt igazolja, hogy a rugalmas, valódi gyermekközpontú megközelítés megvalósítható a hagyományos intézményi kereteken belül is.

Kulcsszavak: *gyermeki önrendelkezés; óvodai nevelés; pihenőidő; étkezési gyakorlat; demokratikus nevelés*

ROVAT: **SZEMLE** (kritikák, ismertetők)

127–130 » KÉRI KATALIN:

A gyermekkép változásainak vizuális lenyomatai

TÁMBA RENÁTÓ: A TÖVISHÚZÓTÓL AZ ÚTTÖRŐKIG. GYERMEKKORTÖRTÉNETI IKONOGRÁFIAI TANULMÁNYOK

https://doi.org/10.71157/upsz.2026.09-10.09

A részletező, tartalmi elemeket is nagy számban felvillantó recenzió Támba Renátó többéves, aprólékos forrásfeltáró és elméleti finomhangolással készült gyermekkor-ikonográfiatörténeti munkáját a szerző feltáró kutatásainak mozaikszerű, de igen árnyalt képet nyújtó szintézisének, egyúttal pedig koherens monográfiaként is olvasható műnek tartja.

Kulcsszavak: *gyermekkortörténet; ikonográfia; kritikai pedagógia*

131–134 » KRAICINÉ SZOKOLY MÁRIA:

Az önkéntesség mint informális tanulási „tranzit"-színtér a munkaerőpiac felé

D. BABOS ZSUZSÁNNA: HÍD AZ ÖNKÉNTESSÉG ÉS A MUNKAERŐPIAC KÖZÖTT – AZ ÖNKÉNTESSÉG SZEREPE A TANULÁS, A KOMPETENCIAFEJLŐDÉS ÉS A MUNKAERŐPIACI ÁTMENETEK RENDSZERÉBEN

https://doi.org/10.71157/upsz.2026.09-10.10

A recenzió méltatja a kötet úttörő jellegét; fókuszát, mely a munkaerőpiaci érvényességű, tanulási közegként értelmezett tudásalapú önkéntességre irányul, továbbá a kötetben megjelenített empirikus kutatások jelentőségét az önkéntesség többféle társadalmi és egyéni hasznának megértésében.

Kulcsszavak: *önkéntesség; nem formális tanulás; munkaerőpiac*

*

B2 » *A képekről* (Korponay Csilla)

Művészetterápiás foglalkozások a Tüskevár Iskolában

B3 » *Szerkesztői jegyzet* (Kaposi József)

Az előmenetelszempontú tudományos diskurzusok érvényességéről

B4 » *„… 'rossz arcúak' pedig nincsenek."*

Részlet Mészáros György *A „rossz arcúak" szava: a kritikai pedagógia kihívása* c. írásából

ABSTRACTS

(Full-texts are in Hungarian!)

SECTION: **TANULMÁNYOK** (peer reviewed)

16–44 » ARATÓ, FERENC – BALOGH, ZOLTÁN ÁBEL:

Prevalence of forms of teacher bullying in the public education background of first-year teacher education students

https://doi.org/10.71157/upsz.2026.09-10.02

Introduction. Teacher bullying has received considerably less scholarly attention than peer bullying, particularly in the Hungarian context.

Aim. The present study aimed to explore the retrospectively reported prevalence of different forms of teacher bullying among Hungarian higher education students, based on self-reports referring to three stages of their school trajectories: lower primary school, upper primary school, and secondary school.

Method. The study included the entire cohort of first-year, full-time teacher education students at the University of Pécs. Data were collected using a Hungarian translation and modified version of the Teacher Violence Scale. Participation was voluntary and anonymous, and data were collected online.

Results. The findings indicate that different forms of teacher bullying were reported at substantial rates in the sample. The retrospectively reported prevalence of physical bullying was highest during lower primary school and was lower at subsequent school levels. The Blaming and Humiliation factor showed the highest prevalence, with the highest mean scores across all three school levels. The data also indicated that several forms of teacher bullying occurred across multiple school levels and that different types of bullying frequently co-occurred. A substantial proportion of students reported encountering teacher bullying not only as victims but also as witnesses during their years in public education.

Conclusion. Based on retrospective reports from a specific student sample, this exploratory study contributes to expanding the available knowledge about the prevalence and forms of teacher bullying in Hungary. The study represents the first milestone in a longer-term research programme that aims to provide a more nuanced understanding of the phenomenon through further retrospective data collection in the coming years.

Keywords: *teacher bullying; school violence; exploratory research*

45–58 » BENEDEK, SAROLTA:

The Implementation Gap in the Inclusion of Autistic Students: Teachers' Perceptions, Interpretive Uncertainty, and Professional Support Needs

https://doi.org/10.71157/upsz.2026.09-10.03

The education of autistic students in inclusive school settings is shaped not only by organisational and methodological factors but also by teachers' attitudes, perceived preparedness, and access to professional support. This study examines teachers' perceptions of the challenges involved in educating autistic students in a secondary school context, with particular attention to their experiences of uncertainty and perceived support needs. The analysis draws on theoretical perspectives from inclusive education, the neurodiversity paradigm, and approaches that emphasise mutual misunderstandings and the limitations of interpretive frameworks in educational interactions.

The exploratory questionnaire-based study used a questionnaire specifically developed for this research and completed by 25 teachers. The findings indicate that while teachers are generally open to the inclusion of autistic students, they often experience significant uncertainty in interpreting and responding to inclusive classroom situations. Reported support needs primarily concern structural conditions and the availability of professional support within the institution.

The study suggests that the sustainability of inclusive educational practice may be closely linked to teachers' psychological sense of safety, the expansion of interpretive frameworks, and the development of reflexive professional support structures within schools.

Keywords: *inclusion; double empathy; hermeneutical injustice; autism-specific methodology*

59–77 » SZILI, KATALIN – GERESICS, KRISZTINA:

An Adaptive Pedagogical Framework for Children's Yoga to Support Self-Regulation in Preschool Education

https://doi.org/10.71157/upsz.2026.09-10.04

Self-regulation in preschool involves the coordination of attentional, emotional, and behavioural processes, and its development is shaped by the social and pedagogical environment. This interpretive narrative review examines the conditions under which adaptively organised children's yoga may contribute to supporting self-regulation in heterogeneous preschool groups. A structured literature search identified seven comparative studies of children's yoga,

which were analysed alongside relevant reviews and pedagogical background sources. The primary studies reported favourable changes in some measures of attention, behavioural self-regulation, and self-control, whereas other outcomes were mixed or statistically inconclusive. A meta-analysis of controlled studies found a small favourable overall effect on executive functions. Methodological heterogeneity and the multicomponent nature of the programmes limit causal interpretation. The synthesis yielded a three-level pedagogical framework that distinguishes general organisational conditions, the content configuration of children's yoga, and considerations for adaptive implementation. A five-phase session model illustrates one possible application of the framework. The pedagogical value of children's yoga depends on the coherent organisation of its content, the quality of implementation, and guidance responsive to children's differing needs.

Keywords: *children's yoga; self-regulation; preschool education; adaptive implementation; inclusive participation*

78–96 » DEÁK-LUKÁCS, KAROLINA:

The Representation of Linguistic Diversity in Grammar Classes

https://doi.org/10.71157/upsz.2026.09-10.05

The primary aim of this study is to provide a comprehensive overview of Hungarian language teachers' attitudes, methodological practices, and challenges regarding the teaching of linguistic diversity—particularly the use of dialects. The research examines the extent to which recommendations from academic discourse align with everyday classroom reality, exploring curriculum representation, the linguistic attitudes of teachers and students, and the structural barriers that hinder deeper processing.

The empirical study was conducted between December 2025 and March 2026 using a nationwide online survey, which was completed by 738 teachers of Hungarian language and literature. The results confirm the hypotheses: the majority of teachers (68.6%) believe the topic is underrepresented, and there is a need for it to be given greater emphasis. The research highlighted that speaking in dialect remains stigmatized among students; 62.3% of respondents believe that students primarily find dialects funny.

According to the research findings, the main obstacles to in-depth treatment of linguistic diversity are a systemic lack of time (n = 648), a lack of appropriate teaching materials (n = 218), and the fact that the subject is sidelined in the examination system. Although 94.8% of teachers consider the role of linguistic diversity in fostering tolerance to be fundamental, they rate their subject-specific preparedness as only moderate. At the same time, a positive finding of the research is that 80.2% of teachers are open to expanding their knowledge, primarily through the use of practical, online-based teaching materials and courses.

Keywords: *linguistic diversity; first language pedagogy; dialectology; subject-specific methodology; language attitudes; teaching practice*

SECTION: LÁTÓSZÖG

5–15 » KERÉNYI, MARI:

The Story of a Schoolmistress

https://doi.org/10.71157/upsz.2026.09-10.01

A primary school teacher opens up about her decades-long struggle within the thick of the public education system—how she found her calling, how she lost her faith amidst stifling regulations, and the changes she is experiencing as a result of recent months.

Keywords: *career trajectory; teacher workload; ars poetica; burnout and hope*

SECTION: MŰHELY

97–106 » HERÉDI, REBEKA:

Story is Born I. – The Potential of Creative Writing and Storytelling in Literary Education

https://doi.org/10.71157/upsz.2026.09-10.06

This study highlights that storytelling and creative writing encompass methodological possibilities in literature education that extend beyond the framework of traditional text composition. Narrative-based thinking is one of humanity's fundamental mechanisms for constructing meaning; therefore, stories can be viewed not merely as literary objects, but also as tools for interpreting oneself and the world. The study argues that creative writing and storytelling provide students with the opportunity to engage with the process of literary learning as active creators.

The fairy tale as a genre is particularly well-suited for this purpose, as it offers both stable narrative frameworks and ample space for the imagination. Fairy tale functions – such as the absence, the trial, the roles of helpers and adversaries, and the restoration of order—provide structural patterns that support the storytelling process while encouraging creative thinking and self-expression. Co-created stories not only aid the development of narrative competencies but also foster social collaboration, collaborative problem-solving, and reflective thinking. Storytelling can thus be understood as a complex pedagogical space that connects literary reception, creative activity, and personal meaning-making, while preparing students for drama-based learning.

This study is the first in a two-part series that examines the potential applications of creative writing and drama pedagogy in literature education from the perspective of storytelling. This paper focuses primarily on the theoretical background of creative writing and storytelling, as well as the role of narrative structures in storytelling, while the second part of the series discusses the drama education

approach and the practical implementation of the presented activity.

Keywords: *story; creative writing; fairy tale; literary education*

SECTION: ÉTELMEZÉSEK, VITÁK

Response to Gábor Németh's Article "The Absence or Transformation of Transcendence?" and the subsequent reflections

107–111 » SZONTAGH, PÁL IVÁN:

From Value-Neutral Education to Value-Supportive Education

https://doi.org/10.71157/upsz.2026.09-10.07

This article reflects on the phenomenon of "atheistic transcendence," the paradox of worldview neutrality, and the necessity of value-supportive education in connection with Gábor Németh's essay titled The Absence or Transformation of Transcendence

Keywords: *worldview-based education; value preferences; transcendence in education*

SECTION: KÖZELÍTÉSEK

112–126 » BATANCS, ENIKŐ:

Self-determination in Kindergarden (3-7 Years)

A survey of sleep and mealtime practices

https://doi.org/10.71157/upsz.2026.09-10.08

This study examines the extent to which children's right to bodily self-determination is respected in Hungarian Kindergardens, focusing on sleep and mealtime routines. An online survey was conducted in February and March 2026, involving 1,325 respondents (roughly equal numbers of parents and preschool professionals). The findings show that mandatory rest time is present in 98.8% of Hungarian Kindergardens, and according to 75.3% of respondents, children are required to lie down for the entire rest period regardless of whether they are sleepy. Regarding mealtimes, mandatory tasting is widespread, and nearly 42% of respondents report that no alternative is offered when a child refuses to eat. The survey also reveals a significant gap between the experiences of educators and parents, particularly in assessing the frequency and severity of stress and resistance related to rest time. Rather than attributing blame to individual practitioners, the study identifies systemic patterns and highlights the need for a shift in professional attitudes: at the levels of institutional leadership, professional community, and initial and continuing teacher education. Examples of good practice demonstrate that a flexible, child-centred approach is achievable within conventional preschool settings.

Keywords: *children's self-determination; preschool education; rest time; mealtime practices; democratic pedagogy*

SECTION: SZEMLE (reviews, summaries)

127–130 » KÉRI, KATALIN:

Visual Imprints of Changes in Childhood Imagery

TÁMBA RENÁTÓ: A TÖVISHÚZÓTÓL AZ ÚTTÖRŐKIG. GYERMEKKORTÖRTÉNETI IKONOGRÁFIAI TANULMÁNYOK

https://doi.org/10.71157/upsz.2026.09-10.09

The detailed review, which also highlights a large number of content elements, regards Renátó Támba's multiyear, meticulous, source-based and theoretically fine-tuned work on the history of childhood iconography as a synthesis of the author's exploratory research that provides a mosaic-like yet highly nuanced picture, while also being readable as a coherent monograph.

Keywords: *history of childhood; iconography; critical pedagogy*

131–134 » KRAICINÉ SZOKOLY, MÁRIA:

Volunteering as an Informal Learning 'Transit' Space Toward the Labor Market

D. BABOS ZSUZSÁNNA: HÍD AZ ÖNKÉNTESSÉG ÉS A MUNKAERŐPIAC KÖZÖTT – AZ ÖNKÉNTESSÉG SZEREPE A TANULÁS, A KOMPETENCIAFEJLŐDÉS ÉS A MUNKAERŐPIACI ÁTMENETEK RENDSZERÉBEN

https://doi.org/10.71157/upsz.2026.09-10.10

The review praises the pioneering nature of the volume; its focus on knowledge-based volunteering understood as a learning environment with labor market relevance, as well as the significance of the empirical research presented in the volume for understanding the various social and individual benefits of volunteering.

Kulcsszavak: *volunteering; non-formal learning; labor market*

*

B2 » *About the pictures* (Korponay, Csilla)

Art therapy sessions at Tüskevár School

B3 » *Editor's Note* (Kaposi, József)

On the validity of career-oriented scientific discourses

B4 » *"...and there are no 'thug faced' ones."*

Excerpt from György Mészáros's The Voice of 'Thug Faced' Ones: The Challenge of Critical Pedagogy